

MALİ ANALİZ TEKNİKLERİ

Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
İşletme Bölümü
Muhasebe ve Finansman Anabilim Dalı

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

- Dikey yüzdeler tekniği,
 - bilançodaki hesap tutarlarının **ait oldukları grup veya genel toplamların bir yüzdesi** veya
 - gelir tablosundaki hesap tutarlarının **net satışların bir yüzdesi** şeklinde hesaplanmasıyla uygulanan bir finansal tablo analizi tekniğidir.
- Dikey yüzdeler tekniğine göre analiz edilen finansal hesap tutarları, yüzdeler şeklinde ifade edilerek bir anlamda sadeleştirilmekte ve daha kolay karşılaştırılabilir nitelik kazanmaktadır.

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

- Diğer bir ifade ile hesapların dikey yüzdeleri hesaplanarak; çok sayıda rakamdan oluşan hesap tutarları, kolay anlaşılabilir ve daha kolay karşılaştırılabilir yüzdeler şeklinde ifade edilmektedir.
- Dikey yüzdeler şeklinde ifade edilen finansal tabloların analizi ve yorumu daha etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmektedir.

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

- Bu analiz tekniği ile hesaplanmaya çalışılan dikey yüzdelerin, bilanço için ayrı gelir tablosu için ayrı hesaplama yöntemleri kullanılarak hesaplandığı daha önce belirtilmişti.
- Bu teknik kullanılarak bilanço hesaplarına ait dikey yüzdeler hesaplanmak isteniyorsa; ilgili bilanço hesabının tutarı ya bilançoda içinde yer aldığı hesap grubunun toplam tutarına ya da aktif veya pasif toplamına oranlanmaktadır.

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

- Bilanço hesaplarının gruplara (dönen varlıklar, duran varlıklar, KV yabancı kaynaklar, UV yabancı kaynaklar ve özkaynaklar) göre dikey yüzdeleri hesaplanıyorsa bu dikey yüzdeler, **grup toplamlarına göre dikey yüzdeler** denir.
- Bilançodaki hesap tutarlarının aktif veya pasif toplam tutarına göre dikey yüzdeleri hesaplanıyorsa bu dikey yüzdeler, **genel toplamlara göre dikey yüzdeler** denir.
- Bilançonun dikey yüzdelerinden bahsedilirken; **aksi belirtilmedikçe, genel toplamlara (aktif veya pasif toplamı) göre hesaplanmış olan genel dikey yüzdeler anlaşılır.**

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

- Genel toplama göre dikey yüzde hesaplanacaksa; aktifte yer alan bütün hesap tutarlarının aktif toplamına, pasifte yer alan bütün hesapların tutarlarının da pasif toplamına göre yüzdeleri hesaplanır.
- Grup toplamlarına göre dikey yüzde hesaplanacaksa; dönen varlıklar grubundaki hesap tutarlarının; dönen varlık toplamına; duran varlıklar duran varlıklar grubundaki hesap tutarlarının duran varlıklar toplamına; kısa vadeli yabancı kaynaklar grubundaki hesap tutarlarının, kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamına; uzun vadeli yabancı kaynaklar grubundaki hesap tutarlarının, uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamına; özkaynaklar grubundaki hesap tutarlarının da özkaynak toplamına göre yüzdeleri hesaplanır.

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

- Dikey yüzdeler tekniğinin gelir tablosuna uygulanması bilanço uygulamasından farklıdır:
- Gelir tablosunda yer alan bütün hesapların tutarları “**net satışlar**”ın bir yüzdesi olarak hesaplanır.
- Bu amaçla, gelir tablosunda yer alan hesabın tutarı net satışların tutarına bölünür ve 100 ile çarpılarak ilgili hesabın dikey yüzdesi bulunur.
- İzleyen sunularda, dikey yüzdeler analizinin önce bilanço uygulaması daha sonra gelir tablosu uygulaması anlatılacaktır.

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

– Bilanço Uygulaması

31/12/2007 ABC SANAYİ A.Ş. - TL		DIKEY YUZDELER	
		Grup Topl. Göre	Genel Topl. Göre
PASIFLER (KAYNAKLAR)			
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	1.905.840	100%	%16
Mali Borçlar	552.135	29%	%5
Banka Kredileri	549.128	29%	%5
Tahvil Anapara Borç, Taksit ve Faizleri	3.007	0%	%0
Ticari Borçlar	1.127.150	59%	%10
Satıcılar	1.127.150	59%	%10
Borç Senetleri	0	0%	%0
Borç Senetleri Reeskontu (-)	0	0%	%0
Diğer Borçlar	7.969	0%	%0
Ortaklara Borçlar	7.969	0%	%0
Alınan Avanslar	27.726	1%	%0
Alınan Sipariş Avansları	27.726	1%	%0
Borç ve Gider Karşılıkları	190.860	10%	%2
Dönem Kârı Vergi ve DYY Karşılıkları	190.860	10%	%2
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	4.145.847	100%	%36
Mali Borçlar	13.869	0%	%0
Banka Kredileri	13.869	0%	%0
Ticari Borçlar	3.731.654	90%	%32
Borç Senetleri	3.731.654	90%	%32
Borç ve Gider Karşılıkları	400.324	10%	%3
Kıdem Tazminatı Karşılıkları	400.324	10%	%3
ÖZKAYNAKLAR	5.515.527	100%	%48
Ödenmiş Sermaye	2.250.000	41%	%19
Sermaye	2.250.000	41%	%19
Sermaye Yedekleri	1.114.146	20%	%10
Hisse Senedi İhraç Primleri	17.731	0%	%0
Yeniden Değerleme Artışları	1.096.415	20%	%9
Kâr Yedekleri	1.429.609	26%	%12
Yasal Yedekler	228.959	4%	%2
Statü Yedekleri	60.661	1%	%1
Olağanüstü Yedekler	1.139.989	21%	%10
Net Dönem Kârı	721.772	13%	%6
TOPLAM PASIFLER	11.567.214		%100

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

- Dikey yüzdelerin yer aldığı analiz edilmiş bilançodan;
 - işletmenin kullandığı kaynakların;
 - %16'sının kısa vadeli yabancı kaynak,
 - %36'sının uzun vadeli yabancı kaynak,
 - %48'inin de özkaynaklardan oluştuğu,
 - kaynakların %48'i özkaynaklardan oluşuyorsa,
 - kalanının (%52) da borçlardan oluştuğu,
 - dolayısıyla bu işletmenin borç ağırlıklı bir finansman modelini uyguladığı anlaşılmaktadır.

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

- İzleyen sunuda; gelir tablosundaki bütün hesap tutarlarının **net satışların bir yüzdesi** olarak ifade edildiği bir uygulama örneği yer almaktadır:

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

– Gelir Tablosu Uygulaması

	31/ 12/2007	DIKEY YUZDELER
BRÜT SATIŞLAR	10.594.512	100,4%
Yurtiçi Satışlar	6.430.737	60,9%
Yurtdışı Satışlar	4.163.775	39,5%
SATIŞLARDAN İNDİRİMLER (-)	41.808	0,4%
Satışdan İadeler	0	0,0%
Satış İskontoları	41.808	0,4%
NET SATIŞLAR	10.552.704	100,0%
SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	6.849.832	64,9%
BRÜT SATIŞ KARI veya ZARARI	3.702.872	35,1%
FAALİYET GİDERLERİ (-)	1.691.264	16,0%
Araştırma ve Geliştirme Giderleri	0	0,0%
Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri	805.909	7,6%
Genel Yönetim Giderleri	885.355	8,4%
FAALİYET KARI veya ZARARI	2.011.608	19,1%
DİĞER FAAL. OLAĞAN GELİR VE K.	497.101	4,7%
Bağlı Ortaklardan Temettü Geliri	3.375	0,0%
Faiz Gelirleri	276.356	2,6%
Diğer Olağan Gelir ve Karlar	217.370	2,1%
DİĞER FAAL. OLAĞAN GİDER VE Z.(-)	17.979	0,2%
FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	1.554.590	14,7%
Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri	441.026	4,2%
Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri	1.113.564	10,6%
OLAGAN KAR veya ZARAR	936.140	8,9%
OLAĞANDIŞI GELİRLER VE K.	12.286	0,1%
OLAĞANDIŞI GİDERLER VE Z.(-)	7.105	0,1%
DÖNEM KARI veya ZARARI	941.321	8,9%
DÖNEM KARI VERGİ ve D.Y.Y.KARŞ. (-)	219.549	2,1%
DÖNEM NET KARI veya ZARARI	721.772	6,8%

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

- Dikey yüzdeler analizi tekniği ile analiz edilmiş gelir tablosuna bakarak; işletmenin ilgili dönem içinde;
 - net satışlarının %0,4'ü kadar satış indirimleri yaptığı,
 - net satışlarının %35'i kadar brüt satış kârı sağladığı,
 - başka bir ifade ile brüt kâr marjının %35 olduğu,
 - her 100 TL'lik net satışının 6,8 TL'sinin dönem net kârı sağlamış olduğu gibi bulgulara ulaşılmaktadır.

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

- Önceki sunularda, bilanço ve gelir tablosunun dikey yüzdelerine göre nasıl yorumlanacağına ilişkin örnek bakış açıları belirtilmiştir.
- Yapılacak analizin niteliğine göre, ayrıntılı yorumlar yapılabilir ve bazı sonuçlara ulaşılabilir.

Dikey Yüzdeler Analizi Tekniği

- Yapılan yorumların ve ulaşılan sonuçların doğru ve yararlı olması için analizi yapanın sağlam bir muhasebe bilgisine sahip olması gerekir.
- Hesapların niteliğini ve işleyişini bilen bir analizci, aralarında anlamlı ilişkiler kurulabilecek hesap veya hesap gruplarını değerlendirerek, yorumlar yapabilir ve işletme ile ilgili bazı önemli sonuçlara ulaşabilir.